

Kokouksessa jätetty valtuustoaloite / Kuopion neuvoloissa häkämittarit käyttöön raskauden seurannassa**Valtuustoaloite 12.2.2018****Nelli Berg-Väänänen ja 34 muuta valtuutettua**

Suomessa odottavien äitien tupakointia ei ole onnistuttu vähentämään kuten muissa Pohjoismaissa. Odottavista äideistä tupakoi noin 15,5 % eli yhtä suuri osuus kuin 1980-luvun lopulla. Suurin ongelma on, että alle 20-vuotiaista joka toinen tupakoi.

Yleinen harhaluulo on, ettei äitien tupakointi ole iso ongelma. Kuitenkin vuosittain lähes 10 000 sikiötä altistuu kohdussa nikotiinille, häkäkaasulle, raskasmetalleille ja muille tupakansavun yhdisteille. Myrkylliset yhdisteet aiheuttavat sikiölle jatkuvaa hapenpuutetta.

Raskauden aikainen tupakointi

- altistaa sikiön kasvuhäiriöille, lisää ennenaikaisen synnytyksen, istukan ennenaikaisen irtoamisen ja etisen istukan vaaraa
- aiheuttaa ongelmia myös vastasyntyneelle (vieroitusoireet)
- nostaa kätkeytyksen riskin viisinkertaiseksi
- altistaa lapsen oppimishäiriöille, uni- ja keskittymishäiriöille sekä ylivilkkaukselle kouluiässä
- altistaa lapsen astmalle ja allergioille

Muun muassa Lääkärit tupakkaa vastaan -verkosto, Suomen Gynekologiyhdistys, Kättilöliitto ja Terveystieteiden tutkimuskeskus ovat esittäneet, että kaikkiin Suomen **neuvoloihin tulee hankkia häkämittarit ja että uloshengitysilman häkäpitoisuuden mittaaminen tulee kuulua äitiyshuollon rutiineihin**. Odottavan äidin uloshengitysilman häkäpitoisuuden mittaaminen on nopea ja helppo keino osoittaa äidille tupakoinnin aiheuttama veren häkäpitoisuuden nousu ja sikiön heikentynyt hapensaanti.

Häkämittareiden käytöstä on kansallisesti sekä kansainvälisesti hyviä kokemuksia tupakoinnin lopettamisen tukemisessa. Esimerkiksi Kiuruvedellä kaikki odottavat äidit puhallutetaan järjestelmällisesti. Kiuruvedellä tupakoivien äitien määrä on pudonnut merkittävästi. Lisäksi muun muassa Hameenlinna haluaa vauvansa savuttomiksi ja taata näin uusille kuntalaisille paremmat lähtökohdat elämään. Meillä häkämittarit totuttaisivat *hyvän elämän pääkaupunki* -strategiaa.

Ensimmäinen terveydenhoitajalla ja lääkärillä käynti alkuraskaudessa on tupakoivan äidin tärkein tapaaminen tupakoinnin lopettamisen kannalta. Hä-

12.02.2018

kämittari mittaa hengityksen häkäpitoisuutta ja sillä voidaan osoittaa äidille, että äidin tupakoidessa myös sikiö tupakoi. Mittarin teho perustuu siihen, että sen avulla äiti tai isä näkevät konkreettisesti, millaisia riskejä heidän tupakointinsa sikiölle aiheuttaa.

Kuopion neuvolat ovat saaneet lahjoituksina muutamia häkämittareita Kuopio- Kallaveden Rotaryklubilta (yhden mittarin arvo noin 400€). Lahjoituksilla saadut mittarit eivät kuitenkaan riitä systemaattiseen, kaikkien raskaana olevien puhallutukseen.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme että, Kuopion kaikkiin äitiysneuvoloiden toimipisteisiin hankitaan häkämittarit, jotka otetaan osaksi raskauden ajan neuvolaseurantaa. Tupakoiville äideille ja heidän kumppaneilleen sekä raskautta suunnitteleville perheille tarjotaan apua tupakoinnin lopettamiseksi.

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

